

Leefmilieu startte het jaar 2026 met de uitreiking van de tweede Marga Jacobs Milieuprijs. Een inspirerende middag in theater het Badhuis met een evenzo inspirerende winnaar. Inmiddels hebben we een nieuw kabinet dat er zelf veel zin in heeft, maar het stikstofbeleid lijkt toch verdacht veel op 'oude wijn in nieuwe zakken', u leest hierover in deze Nieuwsbrief. Nederland mocht ook weer naar de stembus, dit keer voor de gemeenteraadsverkiezingen. Een gemeenteraad is belangrijk, zeker ook op het gebied van milieu en gezondheid. Immers, durft jouw gemeente zelf een staalslakverbod in te stellen tegen de druk van Den Haag in... en willen ze zich hard maken voor een houtstook verbod ter bescherming van jouw gezondheid? We houden de ontwikkelingen natuurlijk in de gaten en blijven ons inzetten om de goede richting op te duwen.

De e-mail versie van de Nieuwsbrief wordt kosteloos aan alle belangstellenden toegezonden. Wilt u ook op de verzendlijst, mail dan naar burgernetwerk@leefmilieu.nl. U kunt ook lid worden van Leefmilieu, een lidmaatschap kost maar 10 euro per jaar.

Inhoud van de Nieuwsbrief

1. Presentatie: Strijd tegen houtstook, waar staan we nu?
2. Geert Verstegen winnaar tweede Marga Jacobs Milieuprijs
3. Nieuw kabinet, nieuwe stikstofaanpak?
4. Boek "Natuurvolgend Bosbeheer, voor rendabel, biodivers en prachtig bos"
5. Versoepeling Europese wetgeving bestrijdingsmiddelen blijkt onrechtmatig

1. Presentatie: Strijd tegen houtstook, waar staan we nu?

Op vrijdagmiddag 10 april houdt Theo de Wit een presentatie over de strijd tegen houtstook. Theo de Wit is actief voor het longpunt Nijmegen en spreekt namens het longfonds. Zelf is hij longpatiënt en hij was betrokken bij het Schone Lucht Akkoord. In de presentatie zal hij ingaan op de activiteiten van het longfonds op het gebied van houtstook en vertelt hij de actuele situatie in Nijmegen. Ook zullen enkele goede voorbeelden van andere gemeenten de revue passeren.

Datum: vrijdag 10 april 2026
Tijd: 15.00 – 16.00
Locatie: Wijkcentrum De Biezantijn, Waterstraat 146, 6541 TN Nijmegen
Toegang: gratis
Aanmelden: aanmelden via burgernetwerk@leefmilieu.nl

2. Geert Verstegen winnaar tweede Marga Jacobs Milieuprijs

Bij de uitreiking van de tweede Marga Jacobs Milieuprijs, tijdens een bomvolle bijeenkomst in Het Badhuis in Nijmegen, kwam Geert Verstegen als winnaar uit de bus. De andere genomineerden waren Alfred Blokhuizen en Joke Kolthoff.

Geert Verstegen, voorzitter van het Brabants Burgerplatform en van de Milieuvereniging Land van Cuijk, ontving de prijs voor zijn inzet voor de vermindering van de milieudruk en van de

overlast van de intensieve landbouw in Brabant. De jury was erg te spreken over zijn inzet en werkwijze: *“De jury prijst de inzet en het doorzettingsvermogen van Geert, maar heeft bovendien waardering voor zijn nimmer stakende zoektocht naar verbinding. Geboren als boerenzoon zet hij zich nu in voor ‘minder beesten’, Geert zoekt niet de polarisatie maar gaat in gesprek met iedereen: van boeren tot gemeenten en van lokale gemeenschappen tot omwonenden.”*

De andere genomineerden voor de tweede Marga Jacobs Milieuprijs waren Alfred Blokhuis, voorzitter van Stichting SchipholWatch en de vereniging van omwonenden van Rotterdam Airport, die zich inzet voor de vermindering van vliegtuigoverlast en Joke Kolthoff, vrijwilliger bij de vereniging Meten=Weten. De vereniging doet metingen naar het gebruik en de verspreiding van pesticiden voor omwonenden van bloembollenteelten. Voor beide genomineerden had de jury veel lof.

Juryvoorzitter Margot Ribberink gaf aan dat de jury alle drie de kandidaten de prijs had gegund en onder de indruk is van hun inzet.

[Lees hier ons hele persbericht](#)

[Lees hier het jury rapport](#)

[Bekijk hier een kort fotoverslag van de uitreiking \(PDF\)](#)

Geert Verstegen met prijs - Foto: Duncan de Fey

3. Nieuw kabinet, nieuwe stikstofaanpak?

In het coalitieakkoord van het nieuwe kabinet is een aantal ‘Grote keuzes voor Nederland’ benoemd. Eén van de grote keuzes heeft betrekking op de onderwerpen: landbouw, natuur en stikstof. Hiermee wordt de indruk gewekt dat er een stevige aanpak komt voor de stikstofproblematiek. Als we wat verder naar de tekst kijken zien we veel overeenkomsten met de aanpak van het kabinet Schoof, bijvoorbeeld:

- de Kritische Depositiewaarde (KDW), die aangeeft hoeveel stikstof een natuurtype kan verdragen, uit de stikstofwet halen.
- een rekenkundige ondergrens invoeren in het Aerius-model dat stikstofdeposities modelleert.
- werken met vrijwillige beëindigingsregelingen voor boeren.
- inzetten op doelsturing, wat de boer meer regie geeft dan middelsturing.

De nieuwe regering wil al deze zaken ook, maar hoe stevig is die aanpak dan?

Als het kabinet de KDW uit de stikstofwet haalt, is het niet verlost van de Europese Habitatrichtlijn en ook niet van de eis dat vergunningen geen significante schade mogen veroorzaken. De KDW voorziet de stikstofaanpak juist van een meetbare en daarmee juridische basis.

Het invoeren van een rekenkundige ondergrens was het ‘levenswerk’ van de vorige minister van landbouw, Femke Wiersma. Het is haar, ondanks grote inspanning, niet gelukt om een wetenschappelijk verantwoorde en juridisch houdbare rekenkundige ondergrens in te voeren. Waarom zou dat nu wel lukken?

Werken met doelsturing klinkt modern en redelijk: laat de boer zelf bepalen hoe hij natuurvriendelijker kan werken. Maar helaas is het de vraag of zo’n systeem juridisch voldoende zekerheid biedt dat de natuur niet verder verslechtert.

Het kabinet-Jetten heeft dezelfde doelstelling als het vorige kabinet, de landbouw moet in 2035 42 tot 46 procent minder ammoniak uitstoten dan in 2019. In de Greenpeace-zaak heeft de rechtbank de Staat *'bevolen zich aan zijn stikstofdoel voor 2030, zoals wettelijk vastgelegd, te houden, wat betekent dat de Staat 50 procent van de oppervlakte van de stikstofgevoelige natuur uiterlijk op 31 december 2030 onder de KDW moet brengen. Daarbij moet voorrang worden gegeven aan de meest kwetsbare natuur'*. Om aan die 50 % onder de KDW te kunnen voldoen moet de uitstoot van stikstof uit de landbouw met ongeveer 43% afnemen, het kabinet wil hier pas in 2035 aan voldoen. MOB heeft al in 2025 aangegeven dit reductiepercentage te laag te vinden en aangekondigd weer rechtszaken te beginnen.

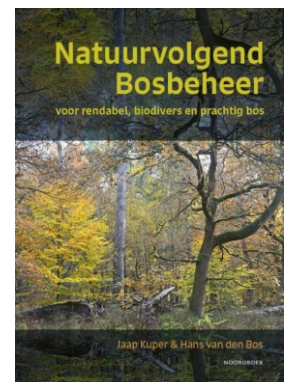
De volgende zin uit het coalitieakkoord: "Als we Nederland van het stikstofsloot halen, ... kunnen we de natuur en biodiversiteit, die onder grote druk staan, herstellen" illustreert dat natuur en biodiversiteit slechts als een bijkomend probleem worden beschouwd en niet als basis voor een gezonde en welvarende samenleving. In werkelijkheid is herstel van natuur en biodiversiteit voorwaardelijk om vergunningverlening weer eenvoudig mogelijk te maken. Bovendien is de kwaliteit van de leefomgeving de basis voor voedselproductie, gezondheid en welzijn.

Bronnen:

- Een stikstofbeleid zonder BBB wordt niet zo anders; Jurgen Tiekstra, Binnenlands Bestuur 30/01/2026, <https://tinyurl.com/ZonderBBB>
- Reflectie op het coalitieakkoord; Raoul Beunen, <https://www.raoulbeunen.nl/>

4. Boek "Natuurvolgend Bosbeheer, voor rendabel, biodivers en prachtig bos"

Op 10 maart jl. presenteerden Jaap Kuper en Hans van den Bos het boek 'Natuurvolgend Bosbeheer, voor rendabel, biodivers en prachtig bos'. In Kasteel Groeneveld in Baarn werd het eerste exemplaar overhandigd aan Harold Zoet, portefeuillehouder bos en natuur in het bestuur van het Interprovinciaal Overleg (IPO), tevens gedeputeerde in de provincie Gelderland. Bij Natuurvolgend Bosbeheer staat het boscysteem centraal. De natuurlijke processen bepalen hoe het bos zich ontwikkelt. Oogst van individuele bomen wordt op ecologisch verantwoorde wijze uitgevoerd door selectieve uitkap-exploitatie. Er wordt daardoor optimaal bijgedragen aan de biodiversiteit, een weldadig recreatiedecor en koolstofbinding. Daarbij kan er binnen ecologisch en financiële grenzen ook hout worden geoogst. De auteurs brengen natuurvolgend bosbeheer als alternatief voor de gangbare exploitatie-systemen van kaalkap. Gangbare commerciële houtkap kost meer dan dat het oplevert waardoor er subsidie bij moet. Natuurvolgend bosbeheer is een bosbeheersysteem dat zelf-financierend is door opbrengsten uit bosooigsten.

Het boek beschrijft deze manier van bosbeheer. Mooie foto's laten zien hoe een bos op deze manier groeit tot een rijk ecosysteem en aangename recreatieruimte.

Het omvat een methodische aanpak die aansluit bij de wensen van de huidige samenleving. Het voorwoord is geschreven door Douglas Sheil, hoogleraar boscologie en bosbeheer aan de Wageningen University & Research. Het is geschreven voor bosbeheerders, bosbouwstudenten, beleidsmakers en voor geïnteresseerde leken. Het [Natuurdagboek van Koos Dijksterhuis](#) besteed ook aandacht aan de publicatie van het boek: "Een bos hak je niet om, maar laat je groeien – helemaal gratis." Tot slot over de auteurs: Jaap Kuper is voormalig rentmeester en bosbeheerder van de Kroondomeinen Het Loo en Hans van den Bos is boscoloog, fotograaf en tekstschrijver. Het boek is uitgegeven door en te bestellen bij uitgeverij Noordboek. Een aanrader voor iedereen die van het bos houdt!

Link naar boek Natuurvolgend Bosbeheer: <https://tinyurl.com/boek-bosbeheer>

5. Versoepeling Europese wetgeving bestrijdingsmiddelen blijkt onrechtmatig

Het voorstel van de Europese Commissie om de Europese wetgeving voor bestrijdingsmiddelen te versoepelen is onrechtmatig. Dit blijkt uit een onderzoek van Geulen & Klinger, in opdracht van milieu- en consumentenorganisaties, waaronder Foodwatch en PAN Europe.

We schreven er al eerder over. Het gaat hier om de zogenoemde Food and Feed Safety Omnibus, een pakket maatregelen van de Europese Commissie, gericht op het stroomlijnen van procedures binnen de voedsel- en diervoederketen. Deze maatregelen zijn afgelopen december gepresenteerd en zijn nu open voor publieke consultatie.

Onderdeel van het voorstel is de toelating en beoordeling van pesticiden flink te versoepelen. Dit veroorzaakt een aanzienlijke verzwakking van de huidige EU-regels voor de bescherming van de gezondheid van mens, dier en milieu. Het onderzoeksrapport van Geulen & Klinger gaat hier uitgebreid op in en noemt onder meer de volgende minpunten:

- De Europese Commissie probeert ingrijpende politieke wijzigingen door te voeren via een versnelde technische procedure, waardoor het Europees Parlement en de lidstaten buitenspel worden gezet. De Europese Commissie gaat haar boekje hiermee te buiten.
- De periodieke beoordeling van risico's van werkzame stoffen in pesticiden wordt afgeschaft. In plaats daarvan wordt een goedkeuring voor onbepaalde tijd ingevoerd. Fabrikanten hoeven dan niet meer periodiek aan te tonen dat de veiligheid van hun product nog voldoet aan de nieuwste wetenschappelijke inzichten. Hierdoor kunnen stoffen op de markt blijven op basis van verouderde data, zelfs als recent onderzoek aantoont dat ze schadelijker zijn dan gedacht. Dit is in strijd met het voorzorgsbeginsel en met recente EU-jurisprudentie.
- Veiligheid wordt niet meer pro-actief bewaakt. Autoriteiten kijken pas opnieuw naar de veiligheid van een stof als de Commissie daartoe expliciet opdracht geeft, zelfs als er nieuwe wetenschappelijke bewijzen voor gezondheidsrisico's zijn. Ook dit is in strijd met het wettelijk voorgeschreven voorzorgsbeginsel en EU-jurisprudentie.
- Belangrijke beslissingen over zaken als genetisch gemodificeerde organismen en bestrijdingsmiddelen kunnen achter gesloten deuren worden genomen, zonder voldoende parlementair toezicht.

Deze wijzigingen zijn daarmee in strijd met de huidige EU-wetgeving, ondermijnen de democratische controle en rechtszekerheid, gaan in tegen het voorzorgsbeginsel en laten de burger onbeschermd tegen risico's van bestrijdingsmiddelen die door moderne wetenschap al lang zijn aangetoond. Lees alle overwegingen in het rapport van Geulen & Klinger.

Kom in actie

Deze periode van consultatie is cruciaal om je stem te laten horen tegen uitholling van de regels voor toelating en beoordeling van pesticiden. Laat daarom massaal je stem horen en teken tot 10 april de volgende petitie's:

Petitie van PAN Netherlands: <https://www.pan-netherlands.org/petitie/>

Petitie van WeMove Europe: <https://tinyurl.com/WeMove-petitie>

Zie hier het onderzoeksrapport van Geulen & Klinger (Engels):
<https://tinyurl.com/legal-opinion-FFSO>

Link naar de Food and Feed Safety Omnibus van de Europese Commissie (Engels):
<https://tinyurl.com/EC-FFSO>

